
LEKCIONÁR
NA OMŠE ZA ÚČASTI DETÍ

Pre Slovenskú liturgickú komisiu vydalo Vydavateľstvo Osveta, š. p.,

Martin roku 1992

Autorka frontispicu akad. mal. Viera Hložníková

© Slovenská liturgická komisia, 1992

Vytlačili Tlačiarne BB, š. p., Banská Bystrica

ISBN 80-217-0458-6

SLOVENSKÁ LITURGICKÁ KOMISIA

č.48/1987

DEKRÉT

Lekcionár na omše za účasti detí sa viaže k omšiam s deťmi, lebo je prispôsobený chápanosti týchto najmladších účastníkov svätých tajomstiev.

Slovenská liturgická komisia zostavila tento lekciónár podľa liturgického roka a Kongregácia pre bohoslužbu ho schválila spolu s Obradom prvého svätého prijímania dňa 22. apríla 1986 pod č. Prot. N. 374/86.

Schválený lekciónár na omše s deťmi a Obrad prvého svätého prijímania treba používať podľa úvodných smerníc, ktoré sú v lekciónári a v Obrade, a treba ich považovať za typické v slovenskom jazyku a za úradné vydanie na liturgické používanie.

V Nitre 6. decembra 1987
na spomienku sv. Mikuláša

Mons. Vincent Malý
propredseda SLK

ČÍTANIE A VYSVETĽOVANIE BOŽIEHO SLOVA V OMŠI S DEŤMI

Čítania

1. Pretože „hlavnú časť liturgie slova“¹ tvoria čítania zo Svätého písma, ani v omšiach s deťmi nesmie chýbať biblické čítanie.

2. Čo sa týka počtu čítaní v nedele a sviatky, treba sa držať úprav biskupských konferencií. Ak by bolo deťom ťažké chápať nedeľné alebo feriálne čítania, dovoľuje sa znížiť ich na dve alebo iba na jedno. Nikdy však nesmie chýbať čítanie z evanjelia.

3. Ak sa všetky čítania z príslušného dňa považujú za menej primerané detskej schopnosti, dovoľujú sa vybrať čítania z Lekcionára Rímskeho misála alebo priamo zo Svätého písma, pričom sa musí brať ohľad na liturgické obdobie. Odporúča sa však jednotlivým biskupským konferenciám, aby pripravili Lekcionár pre omše s deťmi.

Ak sa z ohľadu na schopnosť detí považuje za potrebné vynechať niektoré verše z biblického čítania, treba to robiť opatrne, „aby sa neokypil zmysel celého textu alebo nezmenil zámer a štýl svätopísemskej knihy“.²

4. Pri výbere čítaní sa postupuje podľa zásady, že prednosť má kvalita pred kvantitou biblického textu. Krátke čítanie samo o sebe ešte nie je súcejšie pre deti než iné obsažnejšie a dlhšie. Všetko závisí od duchovného úžitku, ktorý samo čítanie môže v dieťati spôsobiť.

5. Nakoľko v biblickom texte „Boh hovorí k svojmu ľudu... ba vo svojom slove je sám Kristus prítomný,“³ treba sa vyhnúť parafrázovaniu Svätého písma. Odporúča sa skôr používať prípadné preklady už prispôsobené na katechizovanie detí a schválené príslušnou autoritou.

¹ Rímsky misál, Všeobecné smernice, č. 33.

² Rímsky misál. Všeobecné smernice lekcionára, č. 77.

Spev medzi čítaniami

6. Medzi čítaniami sa spieva buď niekoľko veršov zo žalmov, starostlivo vybraných vzhľadom na schopnosť detí alebo chválospev psalmodického charakteru alebo Aleluja s jednoduchým veršom. Nič neprekáža, aby sa namiesto spevu zachovala chvíľa ticha na rozjímanie.

Ak by sa vybralo iba jedno čítanie, potom spev môže byť po homílii.

Úvodné výzvy a čítanie textov

7. Aby deti mohli pochopiť biblické čítania a lepšie poznať dôstojnosť Božieho slova, treba dať váhu všetkým prvkom, ktoré uľahčujú výklad čítaní.

Medzi tieto prvky treba zaradiť výzvy, ktoré predchádzajú čítania⁴ a vyzývajú deti k pozornému a osožnému počúvaniu, či už vysvetlením kontextu alebo priblížením samého textu k jeho porozumeniu. V omši o svätcovi dňa možno povedať nejakú drobnosť zo života svätca nielen v homílii, ale ešte pred čítaním vo forme didaskálie.

Ak to text umožňuje, bude užitočné dať čítať deťom tak, že sa im vyznačí časť, ako sa to robí pri čítaní pasí vo Veľkom týždni.

Homília

8. Vo všetkých omšiach s deťmi treba klásť veľký dôraz na homíliu, ktorou sa vysvetľuje Božie slovo. Homília určená deťom sa môže rozvinúť do dialógu s nimi, iba ak by sa dala prednosť tomu, aby v tichosti počúvali.

Volba a usporiadanie čítaní v tomto lekcionári

9. S ohľadom na to, čo sa vyššie povedalo a pri ponechaní voľnosti vo výbere celebrujúcemu kňazovi, tento Lekcionár bol zostavený s pastoračným zameraním za predpokladu, že omša s deťmi sa bude sláviť predovšetkým v týždni, a chce napomôcť plnšiu účasť detí na omši s celým spoločenstvom veriacich, najmä v nedeľu.

10. Hlavným kritériom pri zostavovaní Lekcionára bol liturgický rok. Umožňuje viesť deti cestou ich plnej účasti do tajomstva Krista, žijúceho v Cirkvi.

11. Kňazom sa dáva možnosť vybrať si okrem čítaní uvedených v tomto Lekcionári aj iné primerané čítania z Lekcionárov I - V.